

Brancherichtlijn

Optische en Geluidssignalen Veiligheidsregio's

Colofon

De Raad Directeuren Veiligheidsregio (RDVR) heeft op 15 september 2017 ingestemd met de Brancherichtlijn Optische en Geluidssignalen Veiligheidsregio's.

Toelichting of vragen?

Wilt u een toelichting of heeft u vragen, neem dan contact op met het Kenniscentrum Voorrangvoertuigen van het IFV.

Instituut Fysieke Veiligheid
Kenniscentrum Voorrangvoertuigen
Postbus 7010
6801 HA Arnhem
voorrangvoertuigen@ifv.nl

Inhoud

1	Inleiding	4
2	Wet- en regelgeving	5
3	Toepassingsbereik	6
4	De omschrijving van de 'dringende taak'	7
5	Relatie met brancherichtlijn brandweer	8
6	Opleiding, herhalingsinstructie en aanwijzing	9

Leeswijzer

- Ter verduidelijking: in **blauwe tekstkleur** is de oorspronkelijke tekst van het multidisciplinair vastgestelde tekstdeel van de brancherichtlijnen Optische en Geluidssignalen weergegeven. Dit deel is voor alle hulpverleningsdiensten gelijk.
- In zwarte tekst is opgenomen de specifieke tekst voor de veiligheidsregio's.

1 Inleiding

De brancherichtlijn is opgesteld om de bestuurders van voorrangsvoertuigen en hun werkgevers een handreiking te bieden bij het op verantwoorde wijze toepassen van de regelgeving inzake het gebruik van de optische en geluidssignalen. Daarnaast geeft de richtlijn helderheid over de prioritering van meldingen en de daaraan gekoppelde taken en verantwoordelijkheden van zowel de meldkamer als de bestuurders van bij de hulpdiensten in gebruik zijnde motorvoertuigen. Voor de bestuurders van die genoemde motorvoertuigen is de inhoud van deze brancherichtlijn verplichtend en dient men in overeenstemming daarmee te handelen.

Deze brancherichtlijn is van toepassing op bij de hulpdiensten in gebruik zijnde motorvoertuigen die rijden met optische en geluidssignalen (en dus voorrangsvoertuig zijn in de zin van het RVV90).

De bestuurder van een voorrangsvoertuig blijft steeds strafrechtelijk verantwoordelijk voor zijn eigen beslissingen en rijgedrag. Het gebruik van de optische en geluidssignalen rechtvaardigt niet dat het overige verkeer in gevaar wordt of kan worden gebracht of onnodig wordt gehinderd (artikel 5 Wegenverkeerswet 1994).

De in de brancherichtlijn neergelegde uitgangspunten kunnen na een ongeval in de afweging van het Openbaar Ministerie worden meegewogen. Het Openbaar Ministerie kan in dergelijke gevallen eveneens rekening houden met het feit dat de betrokken chauffeur de maatschappij — onder druk van grote spoed — als hulpverlener ten dienste was. Het Openbaar Ministerie kan tot strafrechtelijke vervolging overgaan wanneer de chauffeur gezien de gegeven situatie een ontoelaatbare mate van gevaar heeft doen ontstaan en er sprake is van een overtreding van de verkeerswetgeving.

2 Wet- en regelgeving

In de *Regeling optische en geluidssignalen 2009* zijn de voorwaarden neergelegd waaronder het gebruik van optische en geluidssignalen is toegestaan. Ook de aanwijzing van de andere (hulpverlenings) diensten die gebruik mogen maken van de bijzondere signalen en de technische eisen gesteld aan de bijzondere signalen zijn neergelegd in die regeling.

De *Regeling optische en geluidssignalen 2009* is gebaseerd op de artikelen 13, tweede lid, 22, 26 en 71 van de *Wegenverkeerswet 1994*. In deze regeling wordt het begrip 'dringende taak' uit het eerste lid van artikel 29 *RVV 1990* uitgelegd en zijn de in het derde lid genoemde voorschriften, betreffende het blauwe zwaai-, flits- of knipperlicht opgenomen eisen uitgewerkt. Voorts is het voeren van het in artikel 30 *RVV 1990* genoemde groene of gele zwaai- flits- of knipperlicht nader uitgewerkt in deze regeling. Tot slot is in artikel 3 van deze regeling bepaald dat er een brancherichtlijn door de branches moet zijn opgesteld.

Artikel 29 RVV90 komt er op neer dat bestuurders van motorvoertuigen in gebruik bij politie, brandweer, diensten voor spoedeisende medische hulpverlening en andere door de minister aangewezen hulpverleningsdiensten, een blauw zwaai-, flits- of knipperlicht en een tweetonige hoorn voeren om kenbaar te maken dat zij een dringende taak vervullen. Deze optische en geluidssignalen moeten nadrukkelijk worden onderscheiden van andere signalen.

Volgens *artikel 50 RVV90* moeten weggebruikers bestuurders van een voorrangsvoertuig voor laten gaan. Dit houdt tevens in dat indien slechts één van beide signalen gebruikt wordt, geen sprake is van een voorrangsvoertuig en de bestuurder van een dergelijk voertuig zich aan de normale voorrangregels moet houden.

In *artikel 30 RVV90* wordt de basis gelegd voor het voeren van een ander bijzonder signaal, te weten het geel of groen zwaai-, flits- of knipperlicht. Ten aanzien van het gele licht gaat het om waarschuwingen aan medeweggebruikers dat hinder mogelijk is (zie artikel 30 *RVV*, jo. 6 *Regeling optische en geluidssignalen*). In artikel 5, derde lid van de regeling is bepaald dat het groene zwaai-, flits- of knipperlicht uitsluitend gebruikt mag worden om het commandovoertuig aan te geven.

3 Toepassingsbereik

De brancherichtlijn is van toepassing op bestuurders van motorvoertuigen in gebruik bij de veiligheidsregio's (die uitgevoerd zijn in de door de minister van Veiligheid en Justitie vastgestelde veiligheidsregio-huisstijl), die in de uitoefening van hun functie, in opdracht van of met toestemming van de meldkamer gebruik maken van optische en geluidssignalen.

De brancherichtlijn is mede van toepassing op bestuurders van motorvoertuigen in het kader van opleidingen of onderhoudstraining.

Indien voor de uitvoering van taken van de veiligheidsregio gebruik wordt gemaakt van voertuigen in de huisstijl van brandweer, politie of ambulance, dan gelden voor de bestuurder van dat voertuig bij de uitvoering van de rit de bij het voertuig behorende brancherichtlijn.

4 De omschrijving van de 'dringende taak'

In artikel 2 van de Regeling optische- en geluidssignalen 2009 is de volgende multidisciplinaire omschrijving van het begrip 'dringende taak' opgenomen:

1. Een voor de mens levensbedreigende situatie die directe hulp van hulpverleningsdiensten vergt;
2. Het voorkomen van een voor de mens levensbedreigende situatie of een situatie waarin ernstige schade aan gebouwen of goederen ontstaat;
3. Een ernstige verstoring van de openbare orde, waarvoor een directe en snelle inzet noodzakelijk is.

Voor de veiligheidsregio's is deze algemene beschrijving van het begrip dringende taak als volgt geconcretiseerd:

- een uitruk in het kader van een Gecoördineerde Regionale Incidentbestrijding Procedure (GRIP);
- een uitruk als ondersteuning op aanvraag van een van de andere hulpverleningsdiensten, bijvoorbeeld als verbindings- of commandopost op te treden;
- een situatie waarin wordt voldaan aan de criteria voor grootschalige alarmering als bedoeld in artikel 2.2.3 van het Besluit veiligheidsregio's.

Herbezetting, aflossing, terugkeer naar het verzorgingsgebied en het redden van dieren, vallen niet onder de dringende taak, tenzij tevens aan één van eerdergenoemde omstandigheden wordt voldaan. Het gaat er bij de afweging om of de betreffende eenheid valt onder de dringende taak, of redelijkerwijs verondersteld kan worden dat het snel ter plaatse komen van het betreffende voertuig een cruciale rol speelt ten aanzien van de bestrijding van een incident waarbij zich één van de eerdergenoemde omstandigheden voordoet.

5 Relatie met brancherichtlijn brandweer

Het gestelde in de brancherichtlijn optische en geluidssignalen brandweer is van overeenkomstige toepassing voor voorrangsvoertuigen van de veiligheidsregio's, met uitzondering van de specifieke zaken die in de onderhavige brancherichtlijn gesteld zijn.

6 Opleiding, herhalingsinstructie en aanwijzing

De bestuurders van motorvoertuigen, die zijn belast met een uitvoerende rijtaak en daarbij mogelijk gebruik moeten maken van optische en geluidssignalen, dienen opgeleid en vervolgens getraind te zijn in de uitvoering van deze taken. Daarnaast dienen zij te zijn voorbereid op het rijden met het specifieke voertuig van de veiligheidsregio.

Een bestuurder die op grond van de brancherichtlijn brandweer, ambulance of politie is opgeleid en aangewezen, wordt geacht te hebben voldaan aan de opleidingscriteria als hierboven beschreven.

